

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства
та природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра обліку і аудиту

06-02-325М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять і самостійної роботи з навчальної
дисципліни *«Консолідація фінансової звітності»* для
здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за
освітньо-професійною програмою «Облік і оподаткування»
спеціальності 071 «Облік і оподаткування» денної та заочної
форм навчання

Рекомендовано науково-
методичною радою з якості
ННІЕМ
Протокол № 1
від 19.09.2022 р.

Методичні вказівки для практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Консолідація фінансової звітності» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньо-професійною програмою «Облік і оподаткування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» денної та заочної форм навчання [Електронне видання] / Левицька С. О. – Рівне : НУВГП, 2022. – 42 с.

Укладач: Левицька С. О., д.е.н., професор, професор кафедри обліку і аудиту.

Відповідальний за випуск: Позняковська Н. М., к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку і аудиту.

Керівник групи забезпечення спеціальності 071 «Облік і оподаткування»:

Осадча О. О., д.е.н., професор, професор кафедри обліку і аудиту.

ЗМІСТ

Загальні положення.....	3
Змістовий модуль 1. Концептуальні основи консолідованої звітності та організаційно-правове регулювання процедур консолідації	6
Змістовий модуль 2. Вітчизняна та міжнародна методики оцінювання вартості об'єднаного суб'єкта: практичні підходи щодо їх імплементації.....	25
Підготовка до контрольних заходів.....	40
Список рекомендованих джерел.....	41

© С. О. Левицька, 2022

© НУВГП, 2022

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Мета навчальної дисципліни «Консолідація фінансової звітності»: формування системи знань з підготовки консолідованої/зведеної обліково – аналітичної інформації як основи для консолідації фінансової звітності підприємства.

Завдання: вивчення концептуальних засад використання бухгалтерського обліку як інформаційного джерела для консолідації фінансової звітності; набуття вмінь щодо побудови трансформаційних таблиць на етапах консолідації фінансової звітності.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є сукупність теоретичних та практичних аспектів формування облікової інформації на основі вимог та принципів нормативних документів з організації та методики обліку, МСБО, МСФЗ, НП(С)БО, аналізу показників фінансових звітів для проведення консолідації фінансової звітності.

Після вивчення дисципліни студент повинен:

знати принципи та методологічні особливості обліку господарських операцій, формувати та використовувати обліково-аналітичну інформацію для забезпечення повної, транспарентної обліково-аналітичної інформації, що підлягає трансформації в процесах консолідації фінансової звітності у цілях підвищення результативності та соціально-екологічної відповідальності підприємницької діяльності;

вміти:

- аналізувати фінансові та нефінансові показники для формування релевантної інформації з метою забезпечення цілісності, об'єктивності та достовірності показників консолідованої звітності; розробляти внутрішньо фірмові положення (стандарти) для робочих трансформаційних таблиці, консолідованої звітності підприємства;

- володіти інвестиційно-інноваційними технологіями, обґрунтовувати вибір та пояснювати застосування нової методики підготовки, надання та оприлюднення консолідованої звітної інформації для внутрішніх та зовнішніх користувачів;

- визначати інформаційні потреби користувачів обліково-аналітичної інформації на етапах проведення консолідації, надавати управлінському персоналу об'єктивну, повну інформацію цільового спрямування як інформаційну основу ефективної системи менеджменту підприємства, що є суб'єктом консолідації в сучасних умовах формування ринкових відносин.

Студенти також повинні вміти: формувати наукові результати, логічно обґрунтовувати свою наукову позицію, публічно виступати в процесі апробації наукових результатів, виявляти комунікаційні якості, вміння формувати власну думку та приймати раціональні рішення щодо їх апробації на практиці, обґрунтовувати та доносити власні висновки та переконання;

Вивчення дисципліни «*Консолідація фінансової звітності*» надасть можливість здобувачам вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньо-професійною програмою «Облік і оподаткування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» оволодіти наступними **компетентностями**:

1) здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

2) здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);

3) здатність формувати та використовувати обліково-звітну інформацію для проведення консолідації фінансової звітності в цілях підвищення ефективності, результативності та соціальної відповідальності бізнесу.

Викладання навчальної дисципліни «*Консолідація фінансової звітності*» забезпечить такі результати навчання: формувати фінансову звітність за національними та міжнародними стандартами для суб'єктів господарювання на корпоративному рівні, оприлюднювати й використовувати відповідну інформацію для прийняття управлінських рішень.

Таблиця 1

Шкала оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид заняття	Бал и
1. Поточна складова оцінювання	
1.1.1. Лекційне заняття 1. Історичні аспекти об'єднання бізнесу та концептуальні основи його обліку	2
1.1.2. Лекційне заняття 2. Міжнародна практика консолідації фінансової звітності	2
1.1.3. Лекційне заняття 3. Вимоги та загальні принципи складання консолідованої фінансової звітності вітчизняних суб'єктів бізнесу.	2
1.1.4. Лекційне заняття 4. Основні коригування при складанні консолідованої фінансової звітності: вітчизняна практика	2
1.1.5. Лекційне заняття 5. Економічна сутність та концептуальні основи функціонування групи в процесі консолідації фінансової звітності.	2
1.1.6. Лекційне заняття 6. Методичні та організаційні особливості зведеної та консолідованої фінансової звітності	2
1.1.7. Лекційне заняття 7. Оцінювання вартості групи традиційними моделями	2
1.1.8. Лекційне заняття 8. Консолідація фінансових звітів в іноземній валюті	2
1.2.1. Практична робота 1. Історичні аспекти об'єднання бізнесу та концептуальні основи його обліку. Розв'язування тестових завдань, задач	5
1.2.2. Практична робота 2. Міжнародна практика консолідації фінансової звітності . Розв'язування тестових завдань, задач	5
1.2.3. Практична робота 3. Вимоги та загальні принципи складання консолідованої фінансової звітності вітчизняних суб'єктів бізнесу. Розв'язування задач	5
1.2.4. Практична робота 4. Основні коригування при складанні консолідованої фінансової звітності: вітчизняна практика Розв'язування тестових завдань, задач.	5

1.2.5. Практична робота 5. Економічна сутність та концептуальні основи функціонування групи в процесі консолідації фінансової звітності. Розв'язування тестових завдань, задач.	5
1.2.6. Практична робота 6. Методичні та організаційні особливості зведеної та консолідованої фінансової звітності. Розв'язування тестових завдань, задач	5
1.2.7. Практична робота 7. Бухгалтерський облік в управлінні ризиками підприємницької діяльності. Розв'язування задач	5
1.2.8. Консолідація фінансових звітів в іноземній валюті. Розв'язування задач	9
Всього поточна складова оцінювання:	60

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. *Концептуальні основи консолідованої звітності та організаційно-правове регулювання процедур консолідації*

Тема 1. Історичні аспекти об'єднання бізнесу та концептуальні основи його обліку.

План заняття:

1.Методична складова інформаційного забезпечення на етапах консолідації фінансової звітності.

2. Методологія узагальнення обліково-аналітичних показників на дату звітності підприємства.

3.Визначення методу, методології та процедури консолідації.

4.Інформаційне забезпечення менеджменту організації збалансованої операційної діяльності з твклрси анням консолідованих облікових даних.

Кількість годин: 2 год.

Мета заняття: вивчення студентами загальних засад організації та методики консолідації підприємства.

Завдання 1.1.

Підкресліть правильні відповіді

1. Для горизонтальної інтеграції бізнесових одиниць характерно:

- А) інтенсивна господарська діяльність
- Б) екстенсивна господарська діяльність
- В) різна технологія виробництва або однаковий асортимент продажу товарів
- Г) характерно для харчової промисловості

2. Серед визначальних стимулюючих факторів, що лежать в основі горизонтальної інтеграції:

- А) доступ до захищених технологій
- Б) прагнення контролювати як перевезення товарів з одного місця на інше, так і ціни перевезень
- В) оптимізація оподаткування суб'єктів групи
- Г) прагнення контролювати суди

3. Серед переваг вертикальної інтеграції варто виділити такі:

- А) кращий контроль якості, побудований на отриманні безпосередньо централізованого зворотного зв'язку
- Б) уніфікація в технологічних питаннях
- В) розширення ринків збуту, постачання
- Г) все перелічене

4. В основі утворення мультиіндустріальних організацій пріоритетними є фактори:

- А) придбання вигідним через те, що балансова вартість активів компаній, що об'єднуються, в результаті дооцінювалась
- Б) більшість угод переслідують податкову мету – особливо виявлення податкових збитків компаній, що купуються
- В) об'єднуються тільки прибуткові компанії
- Г) розширення ринку збуту

5. Організаційними формами об'єднання бізнесу в міжнародній практиці є:

- А) злиття
- Б) злиття, придбання, поглинання
- В) концентрація ресурсів

Г) все вище перелічене

6. Для юридичного об'єднання характерно:

А) в результаті об'єднання активи та зобов'язання підприємств, що їх передали іншому підприємству, ліквідуються (як і самі підприємства)

Б) активи та зобов'язання обох підприємств передаються новому підприємству, а одне з попередніх підприємств ліквідуються

В) підприємства після об'єднання залишаються самостійними юридичними одиницями

Г) підприємства після об'єднання можуть або залишатись самостійними юридичними одиницями, або ліквідуватись

Відповідь: 1 – А,В; 2- А,В ; 3- Г ; 4 – А, Г ; 5 - А; 6- Б, В.

Завдання 1.2

Вкажіть рівні облікової політики та її чинники, що регламентують /формують методу консолідації фінансової звітності

Таблиця 2

Взаємозв'язок рівнів облікової політики та її чинників

Чинники облікової політики	Рівні облікової політики
Системита форми розрахунків з постачальниками, покупцями	Підприємство /установа
Взаємини з контролюючими, фінансовими структурами	Підприємство /установа
Розвиток мережевих технологій	Міжнародний
Система оприлюднення зовнішньої звітності	Підприємство /установа
Загальноекономічна ситуація в державі	Державний
Рівень розвитку ринкових відносин	Державний

Рівень інтеграції економіки у міжнародне та європейське співтовариство	Державний
Юридичне середовище	Галузева
Ступінь взаємодії міжнародних та національних стандартів обліку і звітності	Державний
Форма власності та організаційно-правова форма підприємства	Підприємство /установа
Види діяльності	Підприємство /установа
Податкова політика	Державний
Рівень кваліфікації кадрів	Підприємство /установа
Національні особливості	Державний
Організаційна структура управління та структурних підрозділів	Підприємство /установа
Кількість господарських операцій, обсяги діяльності, обсяг продажу	Підприємство /установа
Глобалізаційні процеси	Міжнародний
Особливості оподаткування виду діяльності	Галузева
Ступінь демократизації суспільства	Державний
Поточна та довгострокова мета підприємництва	Підприємство /установа
Ступінь матеріально-технічного оснащення (комп'ютерна техніка, програмне забезпечення)	Підприємство /установа
Транснаціоналізація бізнесу	Міжнародний
Технологічні особливості виробництва (промислові підприємства), особливості організації постачання та збуту	Галузева
Стан законодавства, перспективи його зміни	Державний

Список рекомендованих джерел для самостійного опрацювання теоретичного матеріалу: [2; 3; 5; 8].

Тема 2. Міжнародна практика консолідації фінансової звітності .

План заняття:

1. Основні засади та нормативне регулювання бухгалтерського обліку консолідованої діяльності вітчизняних підприємств.

2. Особливості консолідації фінансової звітності за МСБО: регламенти, принципи, альтернатива їх імплементації.

3. Рекомендована структура робочої таблиці на етапах узагальнення даних обліку операцій, що підлягають консолідації.

4. Критерії ефективності консолідації з урахуванням сучасних зовнішніх викликів.

Кількість годин: 4 год.

Мета заняття: формування професійних вмінь і навичок студентів щодо застосування базових міжнародних принципів консолідації фінансової звітності .

Завдання 2.1.

Підкресліть правильні відповіді

1. Консолідована фінансова звітність регламентується обліковими стандартами :

А) НП(С)БО № 2 «Консолідована фінансова звітність», П(С)БО №20 «Консолідована фінансова звітність»

Б) НП(С)БО № 2 «Консолідована фінансова звітність», НПСБО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»

В) Міжнародними обліковими стандартами

Г) рішення приймає керівник суб'єкта господарської діяльності

2. Консолідована фінансова звітність – це фінансова звітність, яка відображає:

А) фінансове становище

Б) результати діяльності

В) рух грошових коштів юридичної особи та її дочірніх підприємств

Г) активи, зобов'язання, фінансові результати та рух грошових коштів як економічної одиниці.

3. Відповідно до НП(С)БО 2 «Консолідована фінансова звітність» Материнське підприємство не подає консолідовану фінансову звітність за наявності всіх умов:

А) якщо воно є дочірнім підприємством іншого підприємства, не є емітентом цінних паперів

Б) власники неконтрольованої частки не заперечують проти цього

В) якщо його материнське підприємство складає консолідовану фінансову звітність, яка є загальнодоступною

Г) все вище перелічене

4. При складанні консолідованої фінансової звітності підлягають виключенню:

А) балансова вартість фінансових інвестицій материнського підприємства в кожне дочірнє підприємство і частка материнського підприємства в капіталі кожного дочірнього підприємства

Б) сума прибутку від операцій з пов'язаними особами

В) запаси дочірнього підприємства, одержані безоплатно від суб'єктів, що не входять в групу

Г) сума прибутку материнського підприємства за результатами проведення бартерних операцій з суб'єктами, які не входять в групу

5. У примітках до консолідованої фінансової звітності наводиться інформація про:

А) ПІБ керівників дочірніх підприємств, які контролюються материнським підприємством

Б) причини, з яких показники фінансової звітності дочірнього підприємства не включено до консолідованої фінансової звітності

В) назви підприємств, у яких підприємству, яке звітує, прямо або опосередковано (через дочірні підприємства) належить більше чвертини голосів, але яке з причин відсутності контролю не є дочірнім підприємством;

Г) зведені статті консолідованої фінансової звітності

6.Відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 19 "Об'єднання підприємств":

А) у разі придбання контрольного пакета акцій (капіталу) іншого підприємства покупець, починаючи з місяця, наступного за датою придбання, повинен відображати придбані акції (частку в капіталі) у складі фінансових інвестицій

Б) об'єднання підприємств та\або видів їх господарської діяльності відображається в обліку за справедливою вартістю

В) придбані покупцем необоротні активи визнаються окремо на дату придбання та відображаються за їх справедливою вартістю

Г) придбані покупцем необоротні активи визнаються окремо на дату придбання та відображаються за чистою вартістю реалізації

Відповідь: 1 – Б; 2- Г ; 3- Г ; 4 – А; 5 - Б; 6- Г.

Завдання 2.2

В таблиці 3 наведено операції будівельного підприємства за звітний період.

Завдання:1. Показати облік операцій.

2. Вказати доходи/витрати, що будуть враховуватись в консолідованому звіті .

Таблиця 3

№ з/п	Зміст операції	сума, грн.	Кореспондуючий рахунок		Консолідовані доходи/витрати
			Дт	Кт	
1	2	3	4	5	6

1	Проведена оплата за отриману в попередніх періодах електроенергію для адмінкорпусу на суму 1800 грн. (в т.ч. ПДВ- 300 грн.).				
2	Оплачено аудиторській фірмі за отриману в звітному місяці консультацію вартістю 1200 грн.(в тому числі ПДВ - 200 грн.)				
3	Здійснена попередня оплата за будівельні матеріали, які будуть отримані в наступних періодах - 24000 грн. (в тому числі ПДВ 4000 грн.)				
4	Отримані, але не оплачені послуги по водопостачанню будмайданчика вартістю 1800 грн. (в тому числі ПДВ – 300 грн.)				
5	Отримана реклама, яка була оплачена в попередньому періоді на суму 3600 грн. (в тому числі ПДВ – 600 грн.)				
6	Перераховано банку за касове обслуговування в звітному періоді 600 грн.				

7	Списане пальне на обслуговування будівельних машин балансовою вартістю 12000 грн.				
8	Нарахований земельний податок за звітний місяць 1800 грн.				
9	Нараховано комунальні послуги: для будівельного майданчика – 10000 грн.				
	для адмінприміщення – 15000 грн.				
10	Нарахований знос спецодягу працівників будмайданчика на суму 4000 грн.				
11	Списана недостача будматеріалів понад норми на суму 600 грн. (при придбанні відшкодовано ПДВ)				
12	Нарахована заробітна плата: працівникам, задіяних на обслуговуванні будівельних машин і механізмів – 81000 грн.				
	працівникам управлінського апарату – 46000 грн.				

13	Проведено уцінку будівельного обладнання на 1600 грн (сальдо по рах 411 – 1000 грн)				
14	Списана дебіторська заборгованість замовників, термін позовної давності якої минув - 4000 грн. Попередньо РСБ не створювався				
15.	Списана кредиторська заборгованість (кредитор – банкрут) – 12000 грн.				
16.	Реалізовано закінчених будівельних об'єктів на умовах авансової оплати вартістю 660000 з ПДВ, собівартістю 350000 грн.				

Питання для обговорення:

1. Охарактеризуйте склад кожного етапу консолідації фінансової звітності за міжнародною практикою проведення консолідації звітів дочірніх підприємств.

2. Визначте основні нормативно-правові документи проведення консолідації (на прикладі холдингів АПК).

3. З чим пов'язані істотні зміни в основних методологічних принципах консолідації, якими раніше керувалися підприємства України ?

4. Які документи є основними в системі регулювання аналітичного бухгалтерського обліку підприємств, звітність яких консолідується ?

5. До чієї компетенції віднесено порядок обліку і складання консолідованої фінансової звітності ПАТ?

6. Наведіть причини, які ускладнюють упровадження дієвої системи ІСБО.

7. Перелічіть заходи щодо удосконалення нормативно-правової бази консолідації фінансової звітності .

Список рекомендованих джерел для самостійного опрацювання теоретичного матеріалу: [2;3; 4;7, Розділ III; V].

Тема 3. Вимоги та загальні принципи складання консолідованої фінансової звітності вітчизняних суб'єктів бізнесу.

План заняття:

- 1.Принципи та якісні характеристики консолідованої фінансової звітності.
- 2.Управлінська роль приміток до консолідованої фінансової звітності: загальні вимоги до складу «частки меншості», її розкриття в Примітках.
- 3.Організаційні засади консолідації звітних даних в розрізі оборотних та необоротних активів.

Кількість годин: 4 год.

Мета заняття: формування професійних вмінь і навичок студентів щодо забезпечення раціональних методичних підходів на етапах консолідації обліково-аналітичних даних

Завдання 3.1

Підкресліть правильні відповіді

1. Свідчення суттєвого впливу:

- А) володіння 50% або більше відсотками акцій (статутного капіталу) підприємства
- Б) представництво в раді директорів або аналогічному керівному органі підприємства
- В) вирішальна участь у прийнятті рішень

Г) забезпечення підприємства базовою обліково-аналітичною та контрольною інформацією

2. До консолідованої фінзвітності включаються показники фінзвітності всіх дочірніх підприємств, за винятком випадків, коли:

А) ДП було придбане й утримується для продажу протягом короткострокового періоду

Б) контроль дочірнього підприємства менше 20%

В) дочірнє підприємство не здійснює зовнішньоекономічну діяльність

Г) активи таких дочірніх підприємств відображаються за справедливою вартістю

3. Для формування консолідованої фінзвітності використовується фінзвітність материнського підприємства та його дочірніх підприємств, для яких характерно:

А) складена за звітний період, що відповідає кращим фінансовим показникам

Б) складені за той же період і на ту ж саму дату балансу

В) консолідовану фінзвітність складають із використанням облікової політики, що має відмінності в оцінці активів та зобов'язань

Г) якщо неможливо застосувати єдину облікову політику, про це треба повідомляють материнське підприємство

4. Дочірнє підприємство – підприємство, яке:

А) перебуває під контролем материнського підприємства

Б) веде господарську діяльність, подібну до материнського

В) перебуває під контролем материнського (холдингового) підприємства, що має вирішальний вплив на фінансово-господарську політику підприємства

Г) уклало угоду з материнським про спільну діяльність

5. Наявність контролю у інвестора означає:

А) участь в статутному капіталі дочірнього підприємства;

Б) право участі в управлінні та обговоренні фінансової та господарської політики підприємства

В) право колегіальної участі в призначенні членів ради директорів дочірнього підприємства

Г) право більшості голосів на зборах правління або рівнозначного органу управління дочірнім підприємством.

6. Для непрямого контролю характерно:

А) визначається часткою інвестора в статутному капіталі підприємства, в яке були здійснені інвестиції

Б) не залежить від структури взаємовідносин підприємств, які входять в групу.

В) здійснюється через інші підприємства, які є, в свою чергу, дочірніми

Г) будь-що з вище переліченого

Відповідь: 1 – Б; 2-А ; 3- Б ; 4 – В; 5 - Г; 6- Г.

Завдання 3.2.

Наведені операції дочірнього підприємства (торгівельного) за звітний період – табл.4

Завдання:

1.Показати облік операцій з метою визначення кінцевого фінансового результату.

2.Визначити характер урахування фінансового результату в консолідованому звіті материнської компанії.

Таблиця 4

№ з/п	Зміст операцій	сума, грн.	Кореспондуючий рахунок		ФД
			Дт	Кт	
1	2	3	4	5	6
1.	За звітний період здійснено операції <i>по розрахунковому рахунку.</i>				
1.1.	Отримано аванс від покупця на суму 48000 грн. з ПДВ.				

1.2.	Отримано оплату від покупців за реалізовані товари в звітному місяці на суму 18000 грн. з ПДВ				
1.3.	Отримана оплата від покупців за реалізовані в минулому місяці товари на суму 6000грн. з ПДВ				
2.	Відшкодовано з каси покупцю вартість повернених товарів на суму 1200 грн. з ПДВ				
3.	В касу підприємства оприбуткована виручка від реалізації продукції на суму 12000 грн. з ПДВ.				
4.	Реалізовано з оплатою в наступному місяці ремонтних послуг на суму 36000 грн. з ПДВ.				
5.	Отримано товари безоплатно балансовою вартістю 1000 грн. (без ПДВ), справедливою – 2100 грн. (без ПДВ).				
6.	Отримано запчастини за бартерним контрактом вартістю 600 грн. з ПДВ				
7.	Отримані попередньо виставлені штрафні санкції за господарськими угодами на суму 700 грн.				
8.	Отримана орендна плата за наступний місяць на суму 9000 грн. з ПДВ.				
	Всього:				

Питання для обговорення:

1. У чому полягає сутність організації управлінського обліку на етапах консолідації ?
2. Розкрийте зміст терміну «частка меншості» материнської компанії.
3. Якими документами регламентується порядок організації та ведення управлінського обліку для материнської компанії ?
4. Перерахуйте концептуальні основи організації внутрішньої звітності для материнської/дочірньої компанії.
5. З яких етапів складається організація управлінського обліку як складової ІСБО материнської компанії ?
6. Назвіть суперечності, що існують на даний час на етапах консолідації фінансової звітності.

Список рекомендованих джерел для самостійного опрацювання теоретичного матеріалу: [2;3; 4; 7, Розділ3;6].

Тема 4. Основні коригування при складанні консолідованої фінансової звітності: вітчизняна практика

План заняття:

1. Облікова політика в ціноутворенні материнської/дочірньої компанії.
2. Практика та нормативне регулювання процесів узагальнення облікових даних «частки меншості».
3. Методи розрахунку трансфертних цін при консолідації фінансової звітності: альтернативи вибору.

Кількість годин: 4 год.

Мета заняття: формування професійних вмінь і навичок студентів з документування, аналітичного обліку та звітності суб'єктів, що здійснюють консолідацію фінансової звітності

Завдання 4.1

Підкресліть правильні відповіді

1. Типовими прикладами внутрішньо групових операцій, які повинні бути виключені при складанні консолідованого звіту про фінансові результати, є :

А) виручка від реалізації продукції материнською компанією на експорт

Б) собівартість продукції (товарів, робіт, послуг), реалізованої дочірнім підприємствам

В) сплачені або отримані проценти по материнських позиках

Г) орендна плата, отримана від надання послуг державним підприємствам

2.В при складанні консолідованої фінансової звітності підлягають виключенню:

А) сума внутрішньо групових операцій

Б) сума внутрішньо-групового сальдо;

В) сума нереалізованих прибутків та збитків від внутрішньо групових операцій (крім збитків, які не можуть бути відшкодовані)

Г) всі вище перелічені операції

3. При складанні консолідованих фінансових звітів для усунення подвійного впливу на статті активів, зобов'язань, доходу та витрат слід врахувати та здійснити коригування таких внутрішньо групових операцій:

А) продаж необоротних активів пов'язаним особам

Б) переведення активу зі складу запасів до складу необоротних активів

В) списання недостачі при інвентаризації запасів дочірніх підприємств

Г) дивіденди, оголошені підприємством, що не входить до складу групи

4. Прибуток є реалізованим, коли підприємство-покупець (наприклад, материнське підприємство):

А) продає придбані в межах групи запаси (або землю) зовнішньому по відношенню до групи підприємству

Б) продає запаси дочірньому підприємству

В) продає запаси на експорт

Г) визначає критерії визнання реалізованого прибутку за рішенням керівника

5. До ситуацій, коли всі доходи від послуг, зароблені дочірнім\материнським підприємством, повинні бути скориговані в процесі консолідації, не відносяться:

А) материнське підприємство за винагороду переводить в розпорядження дочірнього підприємства окремі кадри на визначений період часу для завершення особливого завдання

Б) одне дочірнє підприємство надає в оренду іншому об'єкт основних засобів

В) дочірнє підприємство існує виключно з метою виконання деяких окремих завдань материнського підприємства

Г) одне з дочірніх підприємств є науковою лабораторією і надає платні послуги місцевому продовольчому ринку

6. Відповідно до МСБО 27 «Консолідовані та окремі фінансові звіти» щодо обліку інвестицій у дочірні підприємства (більше 50%) в окремих фінансових звітах материнського підприємства:

А) дивіденди до придбання обліковуються як зменшення вартості інвестицій

Б) дивіденди до придбання обліковуються як дохід

В) дивіденди до придбання обліковуються як зменшення вартості інвестицій, а після придбання – як дохід

Г) облік таких дивідендів визначається наказом керівника материнської компанії

7. Частка меншості, яку слід розкривати в консолідованому балансі, визначена в міжнародних стандартах як:

А) частина чистих активів дочірнього підприємства, яка відноситься до часток участі в капіталі, що не належать прямо або непрямо, через дочірні підприємства, материнському підприємству

Б) частина чистих активів дочірнього підприємства, яка не належить материнському підприємству (прямо або через інші дочірні підприємства)

В) частина чистих активів дочірнього підприємства, яка належить материнському підприємству

Г) сума фінансових інвестицій материнського підприємства в дочірні підприємства

8. За економічною сутністю частка меншості в консолідованому балансі:

А) контрольована частка дочірнього підприємства

Б) неконтрольована частка дочірнього підприємства

В) частки учасників, інших ніж материнське підприємство

Г) частки учасників, інші ніж материнське, які володіють до 20% прав дочірнього підприємства

9. Величину частки меншості в чистих активах визначають, як:

А) добуток відсотка голосів, що не належать материнському підприємству, на вартість поточних та довгострокових зобов'язань дочірніх підприємств

Б) добуток відсотка голосів, що належать материнському підприємству, на вартість поточних зобов'язань дочірніх підприємств

В) добуток відсотка голосів, що належать материнському підприємству, на власний капітал дочірніх підприємств

Г) добуток відсотка голосів, що не належать материнському підприємству, на власний капітал дочірніх підприємств

10. Базовий підхід до оцінювання частки меншості в чистих активах придбаного підприємства передбачає:

А) частка меншості визначається як частка справедливої вартості поточних зобов'язань придбаного підприємства

Б) частка меншості визначається як частка справедливої вартості чистих ідентифікованих активів придбаного підприємства

В) частка меншості визначається як частка балансової вартості чистих ідентифікованих активів дочірнього підприємства

Г) частка меншості визначається як частка балансової вартості ідентифікованих пасивів дочірнього підприємства

11. Розрахунок частки меншості в капіталі на

визначений час можна здійснити в три кроки. Що не входить в їх перелік:

А) визначення частки меншості в капіталі дочірнього підприємства на дату придбання

Б) визначення частки меншості в зміні капіталу дочірнього підприємства між датою придбання і початком звітнього періоду, для якого готується консолідована фінансова звітність

В) переоцінка частки меншості на початок періоду

Г) визначення частки меншості в змінах капіталу дочірнього підприємства за поточний період

12. Для обліку частки меншості при складанні робочої таблиці відкривають субрахунки до рахунку «Частка меншості». До складу таких субрахунків не входять:

А) «Частка меншості в прибутках»

Б) «Частка меншості в чистих активах»

В) «Частка меншості в збитках»

Г) «Частка меншості у власному капіталі»

Відповідь: 1 – Б; 2-А ; 3- Б ; 4 – В; 5 - Г; 6- Г; 7 – Б; 8- Г ; 9- Г; 10 – А; 11 - Б; 12- Г.

Питання для обговорення:

1. Яким чином відображається визначення об'єкта оподаткування податком на прибуток сум консолідованого прибутку ?

2. Дайте визначення «частки меншості» та аналітичних субрахункові щодо її обліку.

3. Назвіть критерії ідентифікації складових оцінки частки меншості в чистих активах придбаного підприємства.

4. Охарактеризуйте внутрішні документи, що використовуються в процесі оцінки «частки меншості».

5. Розкрийте поняття «реалізований прибуток» для материнського підприємства.

📖 **Список рекомендованих джерел для самостійного опрацювання теоретичного матеріалу:** [1; 2; 3; 4; 8].

Змістовний модуль 2. Вітчизняна та міжнародна методики оцінювання вартості об'єднаного суб'єкта: практичні підходи щодо їх імплементації

Тема 5. Економічна сутність та концептуальні основи функціонування групи в процесі консолідації фінансової звітності

План заняття:

- 1.Поняття «групи» в процесі консолідації фінансової звітності.
- 2.Нормативне регулювання на макро- та мікро-рівнях принципів збалансованості функціонування групи в процесі консолідації фінансової звітності.
- 3.Організація фінансово-управлінського аналізу складових оцінки «групи», «частки меншості».

Кількість годин: 4 год.

Мета заняття: ознайомити студентів з практичними підходами розрахунку групи в процесі консолідації фінансової звітності, альтернатив її обліково-аналітичного забезпечення.

Завдання 5.1

Підкресліть правильні відповіді

1.Операції, що не підлягають коригуванню при консолідації фінансової звітності:

- А) інвестицій головного підприємства в капітали дочірніх
- Б) залишки за взаємними розрахунками між головним підприємством і дочірніми
- В) дивіденди, виплачені акціонеру-нерезиденту
- Г) нарахування суми дооцінки необоротних активів, яка виникла при дооцінці вартості активів до справедливої вартості на момент придбання

2. До регулюючих проведень, що містяться в робочих таблицях, і не відображаються на рахунках бухгалтерського обліку головного чи дочірнього підприємств відносять:

А) виключення нереалізованих прибутків і збитків від внутрішньогрупових операцій: Дт70 - – Кт 20,26,..

Б) дооцінка необоротних активів дочірнього підприємства Дт10 – Кт41

В) безоплатне оприбуткування запасів дочірнім підприємством Дт20 – Кт718

Г) нарахування заробітної плати адміністративному персоналу дочірнього підприємства Дт92 – Кт661

3. Виключення балансової вартості фінансових інвестицій в дочірні підприємства, як коригувальний запис при консолідації, відображається:

А) Дт рахунків власного капіталу дочірнього підприємства (46, 42, 43 тощо) – Кт 141 "Інвестиції пов'язаним сторонам за методом обліку участі в капіталі"

Б) Дт141 – Кт311

В) Дт 311 – Кт72

Г) Дт443 – Кт671

4. При консолідації фінансових результатів прибуток (збитки) підприємств групи сумується, коли:

А) на кінець звітного року підприємство групи реалізувало продукцію (роботи, послуги) іншому товариству цієї ж групи, а останнє потім повністю реалізувало цю продукцію споживачам поза групою (третім особам)

Б) на кінець звітного року підприємство групи реалізувало продукцію (роботи, послуги) іншому товариству цієї ж групи, а останнє потім частково реалізувало цю продукцію споживачам поза групою (третім особам);

В) на кінець звітного року підприємство групи реалізувало продукцію (роботи, послуги) іншому товариству цієї ж групи, а останнє потім залишило його на складі

Г) у всіх зазначених випадках

5. Якщо на кінець звітнього року підприємство групи реалізувало послуги іншому підприємству цієї ж групи, то:

А) витрати підприємства-надавача послуг є його витратами діяльності

Б) витрати підприємства-надавача послуг є нереалізованими збитками

В) дохід підприємства-надавача послуг є його операційним доходом

Г) облік залежить від затверджених в обліковій політиці підприємства методів

6. Які з тверджень є неправильними:

А) при складанні консолідованого балансу групи в пасиві на величину нереалізованого прибутку зменшується нерозподілений прибуток (збиток)

Б) в активі на величину нереалізованого прибутку зменшується вартість запасів (попередньо отримана шляхом сумування аналогічних статей балансів товариств групи)

В) нереалізований прибуток в операціях реалізації в межах підприємств групи знаходить відображення в запасах головного товариства

Г) при складанні консолідованого балансу групи в пасиві на величину нереалізованого прибутку збільшується нерозподілений прибуток (збиток)

Відповідь: 1 – Б; 2-А ; 3- Б ; 4 – В; 5 - Г; 6- Г.

Завдання 5.2.

Наведені операції материнської компанії (автотранспортне підприємство) за звітний період – табл.6

Завдання:

1.Показати облік операцій з метою визначення кінцевого фінансового результату.

2.Визначити звітні показники виробничих ресурсів, що підлягають урахуванню в консолідованому звіті материнської компанії.

Таблиця 6.

№ з/п	Зміст операцій	сума, грн.	Кореспондуючий рахунок		ФД
			Дт	Кт	
1	2	3	4	5	6
1	Реалізовано транспортні послуги за готівку на суму 120000 грн. з ПДВ				
2	Надано послуги з оплатою в 180000 наступному місяці на суму грн. з ПДВ (с/в - 120000 грн.)				
3	Отриманий аванс від покупців на суму 3600 грн. з ПДВ				
4	Отримані тарні матеріали на безоплатній основі вартістю 40000 грн. , справедливою - 50000 грн.				
5	Оприбутковані надлишки сировини, виявлені в результаті інвентаризації, на суму 4000 грн.				
6	Нараховані штрафні санкції покупцю за договором купівлі-продажу в розмірі 24000 грн. з ПДВ				

7	Реалізовані зайві комплектуючі на умовах оплати в наступних періодах на суму 42000 грн. з ПДВ				
8	Реалізоване офісне обладнання за ціною 60000 грн. з ПДВ по безготівковому розрахунку в звітному періоді, собівартістю реалізації 30000грн				
9	Визнано доходи на суму нарахованої амортизації безоплатно одержаних основних засобів на суму 5000 грн.				

 Список рекомендованих джерел для самостійного опрацювання теоретичного матеріалу: [5; 6; 9].

Тема 6. Методичні та організаційні особливості зведеної та консолідованої фінансової звітності

План заняття:

1. Міжнародна та вітчизняна практика підготовки зведеної фінансової звітності.

2. Відображення в зведеній фінансовій звітності показників екологічної та соціально-економічної збалансованості.

3. Основні відмінності метоичних та організаційних підходів до підготовки зведеної та консолідованої звітності.

Кількість годин: 2 год.

Мета заняття: формування професійних вмінь і навичок студентів з організації підготовки зведеної фінансової звітності, альтернативи використання її показників при консолідації фінансової звітності.

Завдання 6.1

Підкресліть правильні відповіді

1. У міжнародній практиці існують три концепції р о з к р и т т я категорії «група» з метою бухгалтерського обліку. До них не входять:

- А) концепція материнської компанії (*Parent Company Concept*);
- Б) концепція дочірніх підприємств групи
- В) концепція господарської одиниці (*Entity Concept*);
- Г) концепція права власності (*Proprietary Concept*).

2. Для концепція господарської одиниці характерно:

- А) передбачена для підприємств, які належать до більше ніж однієї групи
- Б) передбачена для підприємств, які належать лише частково до групи
- В) виділяє фактичний контроль і ґрунтується на економічній одиниці
- Г) охоплює принцип єдиного управління: є члени правління в об'єднаних численних компаніях

3. Концепція права власності передбачає:

- А) включення в групу підприємств, які належать до більше ніж однієї групи або лише частково до групи
- Б) єдину материнську компанію
- В) визначення дочірнього підприємства ґрунтується на юридичному повноваженні здійснення контролю.

4. Альтернативними формами групи не можуть бути :

- А) дочірнє підприємство, що знаходиться під прямим контролем;
- Б) дочірнє підприємство, що знаходиться під непрямым контролем;
- В) змішана група
- Г) всі вище перелічені форми об'єднання.

5. Прямий контроль виникає тоді, коли:

- А) материнська компанія контролює дочірнє підприємство через інші дочірні підприємства
- Б) материнська компанія контролює дочірнє підприємство через своїх власних акціонерів
- В) материнська компанія контролює дочірнє підприємство через як своїх власних акціонерів, так і через інші дочірні підприємства
- Г) відповідно до рішення щодо форми контролю Правління акціонерів

6. Для теорії права власності (*proprietary theory*) в процесі об'єднання характерно:

- А) представляє частку в капіталі меншості акціонерів, як складову капіталу власників
- Б) є основою в концепціях консолідованих фінансових звітів
- В) виключає частки в капіталі меншості акціонерів і показує в консолідованих фінансових звітах основну частку акціонерів материнської компанії
- Г) відображає в консолідованих фінансових звітах усі сторони, які мають частки в економічній одиниці

7. Для горизонтальної інтеграції бізнесових одиниць характерно:

- А) інтенсивна господарська діяльність
- Б) екстенсивна господарська діяльність
- В) різна технологія виробництва або однаковий асортимент продажу товарів

Г) характерно для харчової промисловості

8. Серед визначальних стимулювальних факторів, що лежать в основі горизонтальної інтеграції:

- А) доступ до захищених технологій
- Б) прагнення контролювати як перевезення товарів з одного місця на інше, так і ціни перевезень
- В) оптимізація оподаткування суб'єктів групи
- Г) прагнення контролювати суди

9. Серед переваг вертикальної інтеграції варто виділити такі:

- А) кращий контроль якості, побудований на отриманні безпосередньо централізованого зворотного зв'язку
- Б) уніфікація в технологічних питаннях
- В) розширення ринків збуту, постачання
- Г) все перелічене

10. В основі утворення мультиіндустріальних організацій пріоритетними є фактори:

- А) придбання вигідним через те, що балансова вартість активів компаній, що об'єднуються, в результаті дооцінювалась
- Б) більшість угод переслідують податкову мету – особливо виявлення податкових збитків компаній, що купуються
- В) об'єднуються тільки прибуткові компанії
- Г) розширення ринку збуту

11. Організаційними формами об'єднання бізнесу в міжнародній практиці є:

- А) злиття
- Б) злиття, придбання, поглинання
- В) концентрація ресурсів
- Г) все вище перелічене

12. Для юридичного об'єднання характерно:

- А) в результаті об'єднання активи та зобов'язання підприємств, що їх передали іншому підприємству, ліквідуються (як і самі підприємства)

Б) активи та зобов'язання обох підприємств передаються новому підприємству, а одне з попередніх підприємств ліквідуються

В) підприємства після об'єднання залишаються самостійними юридичними одиницями

Г) підприємства після об'єднання можуть або залишатись самостійними юридичними одиницями, або ліквідуватись

Відповідь: 1 – Б; 2-А ; 3- Б ; 4 – В; 5 - Г; 6- Г; 7 – Б; 8- Г ; 9- Г; 10 – А; 11 - Б; 12- Г.

Питання для обговорення:

1. Розкрийте особливості розподілу активів при підготовці зведеної звітності.

2. Поясніть зміст поняття "зведена фінансова звітність". На яких аналітичних рахунках доцільно узагальнювати дані на дату звітності ?

3. Розкрийте особливості розрахунку фінансового результату при підготовці зведеної фінансової звітності (для дочірньої компанії, материнської компанії).

4. Які методи трансфертного ціноутворення передбачені доцільно застосовувати підприємствами, що готують зведену фінансову звітність ?

5. Які методи розрахунку трансфертного ціноутворення застосовуються у світовій економічній практиці при здійсненні консолідації фінансової звітності.

📖 Список рекомендованих джерел для самостійного опрацювання теоретичного матеріалу: [4; 5; 6; 8, Р. 5,8].

Тема 7. Оцінювання вартості групи традиційними моделями

План заняття:

1.Поняття «оцінки» та «оцінювання» в контексті оцінки групи.

2.Економічна безпека підприємства та фактори її досягнення (на прикладі ПАТ, ПрАТ).

3. Модель аудиторського ризику на етапах оцінювання вартості групи: оцінка та її оптимізація

Кількість годин: 2 год.

Мета заняття: формування професійних вмінь і навичок студентів з питань оцінки вартості групи, обліково-аналітичного обґрунтування такої оцінки.

Завдання 7.1

Підкресліть правильні відповіді

1. Коефіцієнт прибутковості, як правило, можна розрахувати на підставі ряду показників прибутків, зокрема:

- А) прибутку, отриманого після сплати податків – Р/ЕАТ (Earnings after taxes, ЕАТ);
- Б) прибутку, отриманого від реалізації дооцінених необоротних активів
- В) прибутку за депозитними вкладками
- Г) прибутку, отриманого до сплати податків і без урахування процентів за позиками

2. При визначенні вартості групи враховують, що:

- А) прибуток групи в результаті постійної операційної діяльності (в т.ч. прибуток від надзвичайних подій)
- Б) прибуток групи в результаті постійної операційної діяльності (без урахування прибутку від надзвичайних подій)
- В) коефіцієнти прибутковості розраховують для періодів з оптимальним фінансовим результатом
- Г) коефіцієнти враховують без їх галузевої кореляції

3. Для концепції економічної вартості, яка в основі дисконтування грошових потоків (Economic Value), характерно:

- А) обґрунтована економічна вартість визначається за допомогою документа оприбуткування \ списання
- Б) обґрунтована економічна вартість визначається за допомогою експертної оцінки
- В) метод оцінки економічної вартості затверджується в наказі про облікову політику

Г) пов'язана з основною властивістю активу – забезпечувати надходження грошових коштів до власника

4. Вартість будь-якого активу дорівнює сумі дисконтованих майбутніх грошових потоків, визначеної з урахуванням :

- А) номінальної вартості
- Б) періоду очікуваного використання активу
- В) форми власності суб'єкта
- Г) всіх перелічених факторів

5. На час, що у майбутньому можна скласти надійний фінансовий прогноз, не впливають фактори:

- А) стабільність галузі, самої групи
- Б) стабільність макроекономічного середовища (інфляція, ставки проценту, ставки оподаткування);
- В) досвід менеджменту в складанні прогнозів
- Г) технологія виробничої діяльності

6. Середньо зважена вартість боргу і капіталу ґрунтується на:

- А) обліковій вартості
- Б) ринковій вартості
- В) середньозваженій величині
- Г) оцінка визначається обліковою політикою підприємства

Відповідь: 1 – Б; 2-А ; 3- Б ; 4 – В; 5 - Г; 6- Г

Питання для обговорення:

1. Дайте визначення та класифікацію моделей, що застосовуються в практиці оцінювання вартості групи.

2. Які види аналізу доцільно застосовувати на завершальних етапах оцінювання вартості групи?

3. Що таке «антиризикова політика управління» материнської компанії?

4. Назвіть основні рахунки виробничих запасів, що є визначальними в обліково-аналітичному забезпечення групи.

5. Які альтернативи управлінського обліку щодо обліково-аналітичного забезпечення елементів оцінки вартості групи ?

📖 Список рекомендованих джерел для самостійного опрацювання теоретичного матеріалу: [3; 4; 5; 6].

Тема 8. Консолідація фінансових звітів в іноземній валюті

План заняття:

1. Критерії ефективності організації менеджменту операцій ЗЕД.
2. Результативність обліково-аналітичного забезпечення доходів та витрат за операціями ЗЕД, що підлягають урахуванню при консолідації фінансової звітності.
3. Методико-організаційні підходи формування «частки меншості» за операціями ЗЕД материнської компанії.

Кількість годин: 2 год.

Мета заняття: вивчення студентами теоретичних основ ефективної організації обліково-аналітичного забезпечення консолідації фінансової звітності за результатами проведення операцій в іноземній валюті.

Завдання 8.1.

Підкресліть правильні відповіді

1. Об'єднання підприємств визначається, як:

- А) організаційно-економічний процес створення нової господарської одиниці
- Б) процес об'єднання підприємств шляхом створення новою юридичної особи
- В) процес злиття: покупець набуває контроль над чистими активами та діяльністю інших підприємств в обмін на передачу активів
- Г) як з'єднання окремих підприємств у результаті приєднання одного підприємства до іншого

2. Економічне об'єднання відбувається тоді, коли:

- А) активи та зобов'язання одного підприємства передаються іншому і перше підприємство ліквідується
- Б) активи та зобов'язання обох підприємств передаються новому, а обидва попередні підприємства ліквідуються
- В) після об'єднання підприємства залишаються самостійними юридичними особами
- Г) організаційно-економічні питання спільної діяльності узгоджуються з головним підприємством

3. Не є характеристиками об'єднання підприємств шляхом придбання :

- А) можна без ускладнень визначити покупця підприємства та його продавця
- Б) відбувається угода саме між незалежними сторонами: підприємствами – юридичними особами
- В) може призвести до виникнення додаткового активу – гудвілу
- Г) продавець не втрачає контроль над своїм майном

4. Ознаками наявності покупця вважаються наступні фактори:

- А) справедлива вартість одного підприємства є значно нижчою, ніж справедлива вартість іншого об'єднуваного підприємства (менше підприємство вважають покупцем)
- Б) об'єднання компаній відбувається шляхом обміну звичайних акцій з правом голосу на грошові кошти: у таких випадках підприємство, яке віддає грошові кошти, є покупцем
- В) в результаті об'єднання компаній керівництво одного підприємства (покупця) може домінувати під час виборів керівництва об'єднаного підприємства
- Г) галузева направленість його господарської діяльності

5. До основних рис, які характерні процесу об'єднання підприємств методом злиття (об'єднання інтересів), належать:

- А) злиття відбувається між підприємствами як юридичними особами, акціонери продають акції за грошові кошти, майно або інші активи;

- Б) учасники об'єднання змінюють юридичну форму, в якій вони знаходилися до об'єднання
- В) змін в оцінці активів та зобов'язань після злиття не відбувається, оскільки активи не вважаються придбаними або отриманими
- Г) сторони вважаються такими, що втратили контроль над своїми активами

6. Для об'єднання шляхом створення нової юридичної особи переоцінка активів та зобов'язань після об'єднання:

- А) проводиться за справедливою вартістю
- Б) активи та зобов'язання оцінюються за тією ж вартістю, за якою вони рахувалися до об'єднання
- В) переоцінка не проводиться
- Г) рішення щодо переоцінки приймає керівництво об'єднаного суб'єкта

7. Коефіцієнт прибутковості, як правило, можна розрахувати на підставі ряду показників прибутків, зокрема:

- А) прибутку, отриманого після сплати податків – Р/ЕАТ (Earnings after taxes, ЕАТ);
- Б) прибутку, отриманого від реалізації дооцінених необоротних активів
- В) прибутку за депозитними вкладками
- Г) прибутку, отриманого до сплати податків і без урахування процентів за позиками

8. При визначенні вартості групи враховують, що:

- А) прибуток групи в результаті постійної операційної діяльності (в т.ч. прибуток від надзвичайних подій)
- Б) прибуток групи в результаті постійної операційної діяльності (без урахування прибутку від надзвичайних подій)
- В) коефіцієнти прибутковості розраховують для періодів з оптимальним фінансовим результатом
- Г) коефіцієнти враховують без їх галузевої кореляції

9. Для концепції економічної вартості, яка в основі

дисконтування грошових потоків (Economic Value), характерно:

А) обґрунтована економічна вартість визначається за допомогою документа оприбуткування \ списання

Б) обґрунтована економічна вартість визначається за допомогою експертної оцінки

В) метод оцінки економічної вартості затверджується в наказі про облікову політику

Г) пов'язана з основною властивістю активу – забезпечувати надходження грошових коштів до власника

10. Вартість будь-якого активу дорівнює сумі дисконтованих майбутніх грошових потоків, визначеної з урахуванням :

А) номінальної вартості

Б) періоду очікуваного використання активу

В) форми власності суб'єкта

Г) всіх перелічених факторів

11. На час, що у майбутньому можна скласти надійний фінансовий прогноз, не впливають фактори:

А) стабільність галузі, самої групи

Б) стабільність макроекономічного середовища (інфляція, ставки проценту, ставки оподаткування);

В) досвід менеджменту в складанні прогнозів

Г) технологія виробничої діяльності

12. Середньо зважена вартість боргу і капіталу ґрунтується на:

А) обліковій вартості

Б) ринковій вартості

В) середньозваженій величині

Г) оцінка визначається обліковою політикою підприємства

Відповідь: 1 – Б; 2-А ; 3- Б ; 4 – В; 5 - Г; 6- Г; 7 – Б; 8-А ; 9- А; 10 – В; 11 - Г; 12- Г

 Список рекомендованих джерел для самостійного опрацювання теоретичного матеріалу: [1; 3; 5; 6; 7,Р.3].

ПІДГОТОВКА ДО КОНТРОЛЬНИХ ЗАХОДІВ: ТЕМИ ПІДСУМКОВИХ ІНДИВІДУАЛЬНИХ РОБІТ

1. Інформаційне забезпечення консолідованої фінансової звітності: складові, оцінка якості (на прикладі)

Обліково–аналітичне забезпечення показників консолідованої фінансової звітності з урахуванням показників економічного розвитку, соціальної забезпеченості та екологічної безпеки господарської діяльності суб'єктів групи. Автоматизація обліково-аналітичного забезпечення.

2.Етапи еволюції процесів консолідації: проблеми, досвід, доцільність впровадження на сучасному етапі.

Історичні аспекти розвитку об'єднання бізнесу: види інтеграції бізнесу, стимулювальні фактори, що лежать в основі горизонтальної та\або вертикальної інтеграції. Організаційні форми об'єднання підприємств, типи об'єднань та їх ефективність.

3. Оцінка вітчизняного нормативно-правового регулювання консолідації звітності.

Загальна оцінка вітчизняної нормативної бази з питань консолідації фінансової звітності. Основні положення НП(С)БО 2 «Консолідована фінансова звітність». Концептуальна основа Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 19 "Об'єднання підприємств". Відповідність нормативного регулювання вимогам національної економіки, міжнародним принципам консолідації фінансової звітності.

4. Критична оцінка загальним принципам складання консолідованої фінансової звітності вітчизняних суб'єктів бізнесу .

Загальні принципи складання консолідованої фінансової звітності в умовах сучасних економічних трансформацій: їх повнота та реалістичність. Оцінка практика консолідації та її

ключових положень. Вимоги до складання консолідованої фінансової звітності з урахуванням збереження об'єктивності щодо оцінки ресурсного потенціалу об'єданого бізнесу.

5. Практичні підходи організації обліку внутрішньогрупових операцій з урахуванням євроінтеграційних процесів (на прикладі ...).

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. №1. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. №436-IV. Дата оновлення:15.12.2021. URL: <https://cutt.ly/tOGnBYA> (дата звернення: 01.07.2022 р.).

2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 року за № 996-XIV. Дата оновлення:14.07.2020. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 01.08.2022 р.).

3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 року №73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення: 05.09.2022 р.).

4. НП(С)БО 2 “Консолідована фінансова звітність”. Із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства фінансів № 564 від 20.06.2018 URL: <https://zakon.help/documents/z1223-1> 3 (дата звернення: 05.09.2022 р.).

5. Міжнародний стандарт фінансової звітності 10 "Консолідована фінансова звітність" (МСФЗ 10). URL: <https://zakon.help/article/mizhnarodnii-standart-finansovoi-zvitnosti-10> (дата звернення: 01.09.2022 р.).

6. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку (МСБО) 27 «Окрема фінансова звітність». URL: <https://mof.gov.ua/storage/files/MSBO-27-tt.pdf> (дата звернення: 01.09.2022 р.).

7. Левицька, С. О., Осадча О. О., Антонюк О. Р. (2021) *Облік і звітність суб'єктів малого підприємництва* : навчальний посібник ПП «Формат – А», Рівне. ISBN 978-617-515-339-0. URL:<http://http://ep3.nuwm.edu.ua/21449>.

8. Іванчук Н. В. *Звітність підприємств* : навчальний посібник. Острого : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 208 с. DOI10.25264/28.01.2021-2 <https://eprints.oa.edu.ua/8418/1/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%92.pdf>

9. S. Levytska, L. Akimova, O. Zaiachkivska, M. Karpa, Sandeep Kumar Gupta. MODERN ANALYTICAL INSTRUMENTS FOR CONTROLLING THE ENTERPRISE FINANCIAL PERFORMANCE. *Financial and credit activity: problems of theory and practice* (Web of Science, Index Copernicus (Польща). Vol 2, No 33. (2020) P. 314 – 323. URL: <http://fkd.org.ua/article/view/206967>(дата звернення: 10.09.2022 р.).